

čís. 2680 a 3025 sb. n. s.). Třebaže výrok o tomto odškodném, který může býti jen v rozsudku odsuzujícím a který ponechává zákon volnému uvážení soudu, ovšem jen na návrh oprávněné osoby, není součástí výroku o trestu v užším slova smyslu, lze jej přece, pokud jde o otázku přípustnosti odvolání, pokládati za opatření, které má pro obžalovaného ráz jakéhosi vedlejšího trestu, takže jest přípustnost odvolání z tohoto výroku posuzovati podle předpisu prvního odstavce § 283 tr. ř. Je tedy obžalovaný na omylu, když se ve svém odvodu proti odvolání soukromého obžalobce dovolává na odmítnutí odvolacího návrhu ustanovení poslední věty § 366 tr. ř. a posledního odstavce § 283 tr. ř. Po věcné stránce nelze odvolání soukromého obžalobce upříti oprávnění. Byloť nalézacím soudem zjištěno, že továrník Josef J. ztratil právě následkem sdělení obžalovaného důvěru k soukromému obžalobci a přerušil s ním obchodní styky. Takováto ztráta důvěry stálého zákazníka znamená však pro obchodníka, jímž je soukromý obžalobce, nejen poškození po stránce hmotné, nýbrž i újmu na vážnosti a na obchodní cti, tudíž na statcích nehmotných. Bylo proto odvolání soukromého obžalobce vyhověno a napadený výrok změněn v ten rozum, že se soukromému obžalobci podle § 39 zákona proti nekalé soutěži přiznává odškodné za utrpěné příkoří v částce 2.000 Kč, která shledána přiměřenou.

Čís. 4060.

S hlediska skutkové podstaty zločinu únosu (§ 96 tr. zák.) musí býti lest, jevící se v tajném odchodu ženy z domácnosti manžela, zapříčiněna buď přímo nebo nepřímo pachatelem únosu.

Nestačí, že ji přiměl k odchodu od manžela dopis pachatelův, nýbrž jest třeba, by ji pachatel obsahem dopisu pohnul k tomu, by opustila muže t a j n ě.

Podle § 96 II tr. zák. jest trestným nejen, kdo přímo předsevzal odvedení chráněné osoby (zosnoval, by manželka manžela tajně opustila), nýbrž i, kdo ženě o své újmě z moci manžela uniknuvší při provedení jejího úmyslu vědomě k tomu napomáhá za tím účelem, by nedovoleně zasáhl do mocenských práv manželových.

(Rozh. ze dne 4. února 1931, Zm I 287/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 13. února 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 96 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalovaného, vytýkající rozsudku zmatečnost podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Napadený rozsudek

zjišťuje, že obžalovaný dne 9. září 1929 odevzdal manželce Antonína J-ého, Kláře, dopis bez mužova vědomí, tajně, v němž píše, že doufá, že bude cesty jeho provázeti, že ji každou hodinu přijme, a by přivedla s sebou i svou dcerušku, že bude u něho klidně žít, že ji bude nositi na rukou; že pak Klára J-á dne 26. září 1929 odešla z domova od muže, řkouc mu, že chce jeti do L. koupiti pro dcerušku šaty, že se však již nevrátila, odebravši se do P., kde čekala na nádraží na obžalovaného, a, když přijel z práce, odešla s jeho svolením do jeho bytu, kde s ním až doposud žije jako jeho hospodyně. Na tomto skutkovém podkladě soud zjišťuje, že odchod Kláry J-é od muže jest v příčinné souvislosti s oním dopisem obžalovaného a, jelikož se i doručení dopisu stalo tajně, i odchod od muže se stal tajně, za jeho zády, že jest splněna i podle druhého případu § 96 tr. zák. vyhledávaná náležitost lsti, a tak dána skutková podstata tohoto zločinu i ve směru objektivním, i subjektivním. Lze připustiti, že názor soudu jest správný potud, že pro pojem lsti netřeba zvláštních úskoků a že stačí, proveden-li únos bez vědomí oprávněné osoby. Leč s druhé strany jest nepochybné, že tato lest, jevíci se v tajném odchodu usnesené osoby z domácnosti manžela, musí býti zapříčiněna buď přímo nebo nepřímou pachatelem únosu. Právě v tom však tkví právní mylnost napadeného rozsudku, podle něhož se obžalovaný odsuzuje pro zločin podle § 96 II tr. zák., ač tato jeho vědomá účast na lsti není zjištěna. Tato vada není odstraněna úvahou rozsudku, že mezi dopisem obžalovaného a tajným odchodem Kláry J-é od manžela je příčinná souvislost; jest ovšem jasné, že Kláru J-ou přiměl k odchodu od muže onen dopis, leč z toho vysvítá jen, že Klára J-á jednala lstivě, vzdálivši se tajně od manžela, nepřichází však tím k výrazu další ke skutkové podstatě § 96 II tr. zák. nezbytná složka, že obžalovaný obsahem svého dopisu pohnul J-ou za tím účelem, by byla odňata mocenským právům manžela, k tomu, by opustila muže tajně, tedy způsobem, který se rovná lsti podle onoho zákonného ustanovení. Ze kterých vět dopisu nebo ze kterých s obsahem dopisu souvisejících jiných událostí nebo projevů by bylo lze usuzovati, že obžalovaný oním dopisem, v němž ovšem vyslovuje naději, že J-á bude provázeti jeho cesty, a slibuje jí, že ji přijme každou hodinu a t. d., chtěl Kláru J-ou přiměti k tajnému odchodu, rozsudek nezjišťuje, nanejvýš nezjišťuje, že obžalovaný právě tímto dopisem zamýšlel působiti na Kláru J-ou v tom směru, by se vzdálila od muže takovým způsobem, jak to ve skutečnosti učinila, totiž způsobem tajným. Pokud tato subjektivní náležitost není zjištěna, nelze obžalovaného činiti zodpovědným za to, že se odchod J-é od manžela stal tajně (lstivě), a nelze tento nedostatek nahraditi ani dalším zjištěním, že onen dopis byl obžalovaným doručen J-é bez vědomí manžela, tedy tajně; touto úvahou zjišťuje soud jen lest ohledně skutečnosti »doručení dopisu«, nezjišťuje však lest ohledně skutečnosti pro přičitatelnost zločinu § 96 II. tr. zák. rozhodné, zda se vzdálení se J-é od manžela stalo tajně, tedy lstí, přivoděnou vědomě spolupůsobením obžalovaného. To vytýká zmatečnou stížnost rozsudku právem s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., a bylo jí proto vyhověti a odsuzující rozsudek,

zakládající se na mylném výkladu zákona, zrušiti jako zmatečný, a, ana v něm nejsou obsažena skutková zjištění, předpokládaná správným výkladem zákona, vrátiti věc soudu první stolice podle § 288 čis. 3 tr. ř., by ji znovu projednal a rozhodl.

K tomu se připomíná, že bude na nalézacím soudu, by, dospěje-li k přesvědčení, že obžalovaný ani svým dopisem, ani jiným projevem nepůsobil vědomě na Kláru J-ou v tom směru, by opustila muže tajně, uvažoval i o jiných skutečnostech za řízení na jevo vyšlých, podle nichž by mohla po případě býti napovězena možnost, že se snad obžalovaný dopustil zločinu, z něhož jest viněn jiným způsobem, než uvedeno. Podle ustálené judikatury zrušovacího soudu jest trestným podle § 96 II tr. zák. nejen, kdo přímo předsevzal odvedení manželky nebo zosnoval, by manžela tajně opustila, nýbrž naplňuje skutkovou podstatu zločinu i takové jednání pachatele, který osobě uniknuvší o své újmě z moci manžela, při provedení jejího úmyslu vědomě k tomu napomáhá za tím účelem, by nedovoleně zasáhl do mocenských práv manželových. S tohoto zorného úhlu nelze ponechati nepovšimnuté údaje Kláry J-é, že jela, vzdálivši se tajně od muže, do P., kde čekala na nádraží na obžalovaného, až přijel z práce, a že tehdy ještě nevěděla, zda ji vezme k sobě; dále údaje obžalovaného, že ji pak, když naříkala, z útrpnosti vzal k sobě, a posléze obsah trestního oznámení, že potom společně odjeli z P. do D., kde si najali pokoj. V tomto jednání obžalovaného, pokud by totiž byl při setkání na nádraží v P. nabyt vědomosti o tom, že se Klára J-á lstivě od svého manžela vzdálila, a jí by pak k provedení a k dokonání tohoto útěku byl úmyslně nápomocen tím, že ji vzal s sebou do D. a opatřil jí společný byt, bylo by lze po případě spatřovati únos, ovšem jen za dalšího předpokladu, že by bylo zjištěno, že Klára J-á, když započala ona dodatečná napomáhající činnost obžalovaného, obžalovaného o způsobu vzdálení se od manžela a o účelu tohoto vzdálení se byla náležitě zpravila. Ani v tomto směru napadený rozsudek neobsahuje podrobná zjištění, zjistik ovšem nesprávnost tvrzení svědkyně Kláry J-é, že ji muž prý sám poslal, by šla k obžalovanému, nezjistiv však rozhodnou skutečnost, zda Klára J-á obžalovanému podle pravdy vše sdělila, jak se vzdálení od muže stalo, což se muselo státi tím spíše, an obžalovaný udal, že mu v P. na nádraží sdělila, že ji muž vyhnal s tím, by šla k němu (k obžalovanému), a i Klára J-á jako svědkyně udala, že obžalovanému vykládala všechno, co se stalo (roz. jak to vylíčila), že ji manžel vyzval, by se vzdálila a šla k obžalovanému.

Čís. 4061.

Služebnou, již není ještě osmnáct let a o níž nevyšlo najevo, že dosáhla přes tento svůj mladistvý věk již tělesné, duševní a mravní dospělosti, jest pokládati za potřebnou dozoru i co do jejího mravního vývoje a jako takovou za předmět svedení ve smyslu § 132 tr. zák.

(Rozh. ze dne 5. února 1931, Zm I 22/30.)